Sai lầm lớn nhất của phương Tây: Sự trỗi dậy của một nước Nga mới và sự cần thiết phải Cảm nhận thay vì chỉ Hiểu biết

Bởi Frank , 3 Tháng 7 2026

Sai lầm lớn nhất của phương Tây: Sự trỗi dậy của một nước Nga mới và sự cần thiết phải Cảm nhận thay vì chỉ Hiểu biết

West's BIGGEST Mistake: New Russia Rising | Vitaly Mironov

Tác giả: Frank Dumon

Trong cơn điên loạn địa chính trị hiện nay, khi các phương tiện truyền thông phương Tây hàng ngày đều ra rả về sự cần thiết của việc leo thang và tái vũ trang quân sự, thì có một tiếng nói từ Moscow vang lên hoàn toàn khác biệt. Đó không phải là tiếng nói của sự hung hăng, mà là của một nỗi đau sâu sắc, bám rễ sâu vào lịch sử và là một lời kêu gọi tuyệt vọng hướng đến nhân tính. Vitaly Mironov, giám đốc Diễn đàn Pskov Quốc tế vì hòa bình và tình hữu nghị giữa các dân tộc, trong một cuộc trò chuyện gần đây với Pascal Lottaz của kênh Neutrality Studies, đã mở ra một cánh cửa nhìn vào tâm hồn Nga - nơi vốn dĩ vẫn bị đóng chặt đối với hầu hết người phương Tây. Là một người từng làm việc tại Việt Nam nhiều thập kỷ trước và đã học cách hiểu sự phức tạp của văn hóa cũng như chủ quyền ở đó,

những lời của Mironov đã chạm đến sâu thẳm lòng tôi.

Chúng nhắc nhở chúng ta về một sự thật căn bản mà phương Tây ngày nay, vì bị mù quáng bởi mặc cảm tự tôn đạo đức của chính mình, dường như đã lãng quên: bạn không thể làm nhục một dân tộc mà không phải gánh chịu hậu quả.

Cây cầu đã bị phá dỡ

Mironov mô tả sứ mệnh của mình là xây dựng những cây cầu trong thời kỳ cực kỳ nguy hiểm. Diễn đàn Pskov, nằm trên biên giới lịch sử giữa thế giới Nga và phương Tây, được lập ra nhằm mục đích làm nơi gặp gỡ cho các nhà phân tích, nghệ sĩ, nhà sử học và triết gia. Mục tiêu tuy đơn giản nhưng mang tính cách mạng: nhìn nhận nhau như những con người một lần nữa, chứ không phải như những hình tượng kẻ thù được tạo ra bởi truyền thông đại chúng. Mironov tuyên bố: "Tuyên truyền, đặc biệt là tuyên truyền của phương Tây, đang làm mọi cách để phá hủy cây cầu này, cây cầu mà chúng tôi đã có từ nhiều thế kỷ qua."

Với tư cách là một nhà quan sát người Bỉ, và là một tác giả đang nghiên cứu về những hệ lụy của 'thế kỷ tủi nhục' ở Đông Nam Á, tôi thấy ở đây một sự tương đồng cần được đặc biệt chú ý. Giống như việc phương Tây đã nhìn xuống các quốc gia châu Á trong nhiều thập kỷ, cho rằng họ chỉ là những đối tượng của nền văn minh phương Tây hoặc để khai thác kinh tế, thì giờ đây họ cũng nhìn xuống nước Nga như vậy. Sự kiêu ngạo đó là hoàn toàn giống nhau. Mironov gọi phương Tây là "hợm hĩnh". Họ không muốn hiểu, chứ đừng nói đến việc tôn trọng các lợi ích quốc gia của Nga. Thái độ hợm hĩnh này không mới; đó là tội lỗi nguyên tổ của một châu Âu vốn nghĩ rằng lịch sử đã kết thúc với sự sụp đổ của Liên Xô, và rằng mọi sự lệch lạc khỏi mô hình tân tự do tự do đều là một sự dị thường cần phải được chấn chỉnh, thậm chí bằng bạo lực nếu cần thiết.

Từ Putin người xây cầu đến Putin người đại diện cho ý chí của nhân dân

Một trong những hiểu lầm đau đớn nhất ở phương Tây là nhận thức về Vladimir Putin. Trong nhiều năm, ông đã được xem như một đối tác, nếu không muốn nói là một người bạn. Ai quên lịch sử sẽ bị kết án phải lặp lại nó, nhưng ai phớt lờ lịch sử gần đây thì đang hành động vì ác ý. Putin từng là người thân phương Tây. Ông là nhà lãnh đạo thế giới đầu tiên gọi điện cho George W. Bush sau các cuộc tấn công ngày 11 tháng 9 năm 2001. Ông đã phát biểu tại Quốc hội Đức, nhận được sự hoan nghênh nhiệt liệt, và đã tìm cách tiếp cận với NATO. Trong các ghi chép của riêng mình, tôi tự hỏi: tại sao lại có sự thù địch này? Putin thậm chí từng muốn gia nhập NATO. Câu trả

lời không nằm ở Moscow, mà nằm ở Washington và Brussels.

Mironov lập luận rằng hiện tại đang có một "Putin khác". Không phải vì bản thân người đàn ông này đã thay đổi căn bản, mà vì bối cảnh đã chuyển dịch một cách triệt để. Cho đến năm 2023, Putin vẫn cố gắng duy trì cây cầu thông qua con đường ngoại giao. Nhưng khi các nhà lãnh đạo phương Tây tuyên bố công khai vào năm 2024 rằng mục tiêu chiến lược của họ là làm tan rã nước Nga, bức màn đã hạ xuống. Mironov nói: "Bạn không thể nói điều gì tốt hơn để người Nga hiểu chuyện gì đang xảy ra ngoài việc nói: chúng tôi muốn xé nát đất nước của các bạn."

Đây chính là thời điểm mà người dân Nga, lần đầu tiên kể từ khi kết thúc Chiến tranh thế giới thứ hai, đã đồng loạt thức tỉnh.

Phương Tây vẫn tin vào luận điệu rằng người dân Nga đang bị áp bức, nghèo đói và đang chờ cơ hội để lật đổ Putin. Mironov kiên quyết gạt bỏ ảo tưởng này khỏi bàn ăn. Người Nga không chống lại chính phủ của họ vì sợ hãi; họ đứng sau ban lãnh đạo của mình vì họ nhận ra rằng đây không còn là chuyện riêng của Ukraine nữa, mà là chuyện sống còn của nước Nga với tư cách là một thực thể có chủ quyền. Sự ủng hộ của phương Tây đối với cái mà Mironov gọi là **"chế độ phát-xít"** ở Tây Ukraine được xem là một mối đe dọa mang tính tồn vong. Người Nga đã mở mắt: đây không phải là một sự hiểu lầm, đây là một âm mưu hủy diệt có chủ ý.

"Ý chí kiên cường": Một hiện tượng lịch sử

Để hiểu được phản ứng hiện tại của Nga, chúng ta phải bước ra khỏi các mốc thời gian của phương Tây và nhìn vào lịch sử tâm thức của người Nga. Mironov giới thiệu khái niệm "Ý chí kiên cường" (tiếng Nga: tverdaya volya). Đây không phải là một sự tức giận nhất thời, mà là một khuôn mẫu lịch sử sâu sắc xuất hiện khoảng một lần mỗi thế kỷ khi chủ quyền hoặc văn hóa Nga bị đe dọa.

Ông dẫn chứng các ví dụ lịch sử: cuộc chiến chống lại sự xâm lược của người Mông Cổ vào thế kỷ 13, mất 200 năm mới giải quyết xong; cuộc đấu tranh của Peter Đại đế để giành quyền tiếp cận Biển Baltic, mất 150 năm; và các cuộc chiến với Ba Lan vào thế kỷ 17, nơi Nga đã chiến đấu suốt 29 năm chỉ để giành lại bờ trái sông Dnieper. Giờ đây, Mironov tuyên bố, nước Nga một lần nữa thấy mình đang ở trong một giai đoạn "Ý chí kiên cường" như vậy.

Đây là một điểm mấu chốt dành cho các nhà hoạch định chính sách phương Tây, những người nghĩ rằng các lệnh trừng phạt và các cuộc chiến ủy nhiệm sẽ nhanh chóng khiến Nga phải khuất phục. Họ không hiểu được quy mô thời gian. Họ không hiểu rằng đối với người Nga, an ninh và sự tồn tại văn hóa quan trọng hơn sự thoải mái về kinh tế. Như Mironov nói: "Đối với chúng tôi, các vấn đề xã hội hay nhu cầu cá nhân chỉ là thứ yếu. Điều quan trọng nhất là an ninh của chúng tôi, là bảo vệ nền văn hóa và sự tồn tại lịch sử của chúng tôi."

Bài học từ người tù binh Đức: Bạn hay thù?

Ở đây, cuộc trò chuyện đã chạm đến một nỗi niềm cá nhân của tôi. Trong những năm tháng ở Hà Nội (1982-1988), khi đang làm việc trong công trình xây dựng Nhà máy sợi Hà Nội 100.000 cọc sợi và lưu trú tại khách sạn Lê Thạch, tôi đã được biết những người Việt Nam từng trải qua nhiều thập kỷ chiến tranh. Họ đã chia sẻ một sự khôn ngoan mang tính phổ quát đối với các dân tộc thường xuyên bị xâm lược: hãy đối xử với chúng tôi bằng sự tôn trọng, và chúng tôi sẽ là những người bạn tốt nhất của bạn; cố gắng khuất phục chúng tôi, và chúng tôi sẽ trở thành những kẻ thù nguy hiểm nhất của bạn. Mironov cũng chia sẻ một câu chuyện gần như tương tự.

> Ông nội của ông, một cựu chiến binh trong Cuộc chiến tranh Vệ quốc Vĩ đại, từng trò chuyện với một tù binh chiến tranh người Đức, người cũng là cựu chiến binh của Chiến tranh thế giới thứ nhất. Người Đức đó đã nói: "Người Nga là những người bạn tốt nhất nếu bạn không muốn làm hại họ. Bạn không thể tìm đâu ra những người bạn tốt hơn người Nga. Nhưng nếu bạn đối xử tệ với họ, nếu bạn muốn chiếm đất đai hoặc hủy diệt văn hóa của họ, thì bạn sẽ tìm thấy những kẻ thù tồi tệ nhất ở nước Nga."

Những lời này ngày nay trở nên hợp thời hơn bao giờ hết. Phương Tây đã chọn phương án thứ hai. Bằng cách cấm đoán ngôn ngữ và văn hóa Nga trong không gian công cộng ở phương Tây, bằng cách viết lại lịch sử Nga như một câu chuyện thuần túy về chủ nghĩa đế quốc, và bằng cách công khai kêu gọi sự phân rã của Liên bang Nga, phương Tây đã đánh thức "kẻ thù tồi tệ nhất" bên trong nước Nga. Đó là một lời tiên tri tự ứng nghiệm với quy mô mang tính sử thi.

Cuộc chiến tranh Vệ quốc Vĩ đại: Câu chuyện của sự cảm nhận, không phải của hiểu biết

Một điểm quan trọng khác mà Mironov đưa ra là sự khác biệt giữa "hiểu biết" và "cảm nhận". Phương Tây tuyên bố họ "biết" về nước Nga, nhưng sự hiểu biết này rất

hời hợt và thường mang tính miệt thị. Ở Đức, từ "Russlandversteher" (người cố gắng thấu hiểu nước Nga) đã trở thành một từ miệt thị. Nhưng điều mà phương Tây đang thiếu chính là sự cảm nhận.

Mironov giải thích lý do tại sao người Nga gọi đó là "Cuộc chiến tranh Vệ quốc Vĩ đại" chứ không chỉ là Chiến tranh thế giới thứ hai. Đối với phương Tây, đó là một cuộc xung đột toàn cầu; đối với Nga, đó là một cuộc chiến sinh tử ngay trên lãnh thổ của họ. Sự mất mát của 27 triệu người – 7 triệu binh sĩ và 20 triệu thường dân – là điều không thể tưởng tượng nổi đối với tâm thức phương Tây. Gia đình của Mironov đã mất đi tám người đàn ông. Ở Pskov, gần biên giới Estonia, ông đã chứng kiến dân số sụt giảm từ 50.000 người xuống còn 350 người sau khi bị Đức chiếm đóng. Đúng vậy, từ năm mươi nghìn người xuống còn ba trăm năm mươi người. Những chấn thương này nằm trong ký ức tập thể, nằm trong gen của họ.

Ở Pskov, trong sự im lặng của những cánh rừng nơi hàng triệu người Nga đã ngã xuống, ngay tại biên giới và chỉ cách NATO 500 mét, bạn có thể cảm nhận được mối đe dọa. Không phải vì Nga hung hăng, mà vì bạn nhận ra rằng phía bên kia – NATO – đang đứng đó để đe dọa bạn. Đó là một sự nhận thức đáng sợ: những "người bảo vệ" thực chất lại là nguồn gốc của mối nguy hiểm.

Ukraine: Nạn nhân của địa chính trị phương Tây

Mironov thực tế nhưng lạc quan về mối quan hệ tương lai với Ukraine. Ông thừa nhận sự kinh hoàng của cuộc chiến hiện tại, nhưng chỉ ra rằng người Nga và người Ukraine có chung một ngàn năm lịch sử. Văn hóa và ngôn ngữ gắn kết chặt chẽ với nhau; nhiều người Ukraine vẫn nói tiếng Nga bất chấp những nỗ lực cấm đoán của Zelensky – một chính sách mà Mironov gọi là "điên rồ". Điều quan trọng hơn là thực tế kinh tế và xã hội. Mironov lập luận rằng phương Tây không thực sự muốn người Ukraine; họ đang bị sử dụng làm "nhiên liệu cho ngọn lửa" của cuộc chiến. Ngược lại, tại Nga đang có gần 4 triệu người tị nạn Ukraine sinh sống, nhiều hơn bất kỳ quốc gia nào khác. Người Nga không ghét người Ukraine; họ xem họ như những người anh em bị các thế lực phương Tây lừa dối. "Phương Tây chiến đấu đến người Ukraine cuối cùng," Mironov ngầm trích dẫn phân tích của các nhà phê bình phương Tây như Charles Freeman.

> Bên cạnh đó, ông cảnh báo, phương Tây đang đe dọa sẽ chiến đấu đến người châu Âu cuối cùng. Giải pháp không nằm ở chiến thắng quân sự, mà ở việc khôi phục các mối quan hệ. Mironov tin rằng trong 10, 15 hoặc 20 năm nữa, hòa bình sẽ trở lại. Nhưng điều này chỉ có thể xảy ra nếu phương Tây ngừng sử dụng Ukraine như một con tốt trong trò chơi địa chính trị của mình nhằm hủy diệt nước

Nga.

Vai trò của những người bình thường: Xây dựng những cây cầu trong thời chiến

Những người bình thường như chúng ta ở phương Tây có thể làm gì? Thông điệp của Mironov rất rõ ràng: hãy tiếp tục tìm kiếm sự kết nối. Đừng đánh giá thấp sức mạnh của sự tương tác giữa người với người. Diễn đàn Pskov đã chứng minh rằng các nhà phân tích, nghệ sĩ và nhà tư tưởng từ các quốc gia khác nhau có thể ngồi lại cùng nhau, lắng nghe và cảm nhận.

Đối với tôi, với tư cách là một nhà văn đang viết cuốn sách về sự trỗi dậy của Đông Nam Á sau một thế kỷ thống trị của phương Tây, đây là một bài học về sự khiêm nhường. Chúng ta phải ngừng áp đặt các luận điệu của mình. Chúng ta phải ngừng quỷ hóa các nền văn hóa mà chúng ta không hiểu rõ. Chúng ta phải, như Mironov nói, "cảm nhận lịch sử" thay vì chỉ biết đến các sự kiện thô cứng. Sự thù địch đối với người Nga là phi lý và phản tác dụng. Nó tạo ra chính xác con quái vật mà nó tuyên bố đang chống lại. Nếu chúng ta muốn mở mắt cho những người phương Tây "bị tẩy não", chúng ta phải bắt đầu bằng sự đồng cảm. Không phải bằng sự thương hại, mà bằng sự tôn trọng đối với những chấn thương lịch sử và khát vọng chủ quyền của một dân tộc vốn đã là chiến trường của châu Âu trong nhiều thế kỷ qua.

Kết luận: Sự lạc quan như một vũ khí cho hòa bình

Mironov kết thúc bằng một nhận định đáng chú ý: "Nga là đất nước của những người lạc quan." Nếu không có sự lạc quan, nước Nga sẽ không bao giờ tồn tại được. Và ông đã đúng: sự bi quan dẫn đến sự cuồng nộ và thất bại, sự lạc quan dẫn đến hành động và sự sống còn. Nhưng sự lạc quan này không hề ngây thơ. Nó đã được tôi luyện qua lửa và máu.

Phương Tây đang đứng trước một ngã rẽ. Chúng ta có thể tiếp tục trên con đường leo thang, bị thúc đẩy bởi một sự từ chối hợm hĩnh không chịu chấp nhận thực tế của Nga, và mạo hiểm đối mặt với một thảm họa hạt nhân. Hoặc chúng ta có thể chọn con đường của Pskov: con đường của đối thoại, của văn hóa, của việc cảm nhận đối phương. Đối với tôi, Frank Dumon, người sẽ sớm trở lại Đông Nam Á để bắt đầu một chương mới tại đó, bài học này thật rõ ràng. Thế giới không phải chỉ có hai màu đen trắng. "Kẻ thù" thường chỉ là một người hàng xóm đang cảm thấy bị đe dọa. Hãy học cách lắng nghe trước khi quá muộn. Hãy sửa chữa những cây cầu mà chúng ta đã phá vỡ.

> Bởi vì như người tù binh Đức năm xưa đã biết: người Nga là người bạn tốt nhất của bạn, nếu bạn cho họ không gian để làm điều đó. Sai lầm lớn nhất của phương Tây không phải là họ đã đánh giá thấp nước Nga, mà là họ đã không cảm nhận được nước Nga. Và đó là một sai lầm mà chúng ta không thể gánh chịu nổi.

Vitaly Mironov tại Neutrality Studies của Pascal Lottaz trên YouTube